

АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Број: 399/2019-Д-03/2
Датум: 13. септембар 2019. године
Београд, Теразије 5/5
Б.А.

ОПЕРАТОР ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА „ЕПС ДИСТРИБУЦИЈА“			
ПРИМЉЕНО: 17-09-2019			
ОП. ПОС.	БРОЈ	ПРИЛОГ	РЕЦИП
00-0-0.2-08	01	217084	13-19

Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд

11000 Београд, Нови Београд
ул. Булевар уметности бр.12

Предмет: достава Одлуке Савета Агенције за енергетику Републике Србије
број: 399/2019-Д-03 од 12. септембра 2019. године

У прилогу достављамо Одлуку Савета Агенције за енергетику Републике Србије број: 399/2019-Д-03, са образложењем, донетој на 64. редовној седници Савета од 12. септембра 2019. године којом Савет није сагласан са Годишњим извештајем о спровођењу Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања за 2018. годину, број 00.002.-08.01.-217084/1-19 од 8. јула 2019. године који је поднео Андрија Вукашиновић, Лице одговорно за праћење усклађености Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београда.

Прилог: као у тексту

Доставити:

- 1) наслову;
- 2) архиви

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Дејан Поповић

На основу члана 39. став 1. а у вези са чланом 132. став 7. Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр.145/14 и 95/18-други закон),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије на 64. редовној седници од 12. септембра 2019. године, донео је

ОДЛУКУ

I

Савет Агенције за енергетику Републике Србије није сагласан са Годишњим извештајем о спровођењу Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања за 2018. годину, број 00.002.-08.01.-217084/1-19 од 8. јула 2019. године који је поднео Андрија Вукашиновић, лице одговорно за праћење усклађености Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд.

II

Ову одлуку доставити Лицу одговорном за праћење усклађености Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд и Оператору дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд.

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

Број:399/2019-Д-03
У Београду, дана 12. септембра 2019.године

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Дејан Поповић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Одлуком оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд број: 00.000.-08.01-156010/8-2016 од 25. јула 2016. године, уз претходну сагласност Савета Агенције за енергетику Републике Србије дату Одлуком број: 348/2016-Д-03 од 10. јуна 2016. године, именован је Андрија Вукашиновић, дипл. инжењер електротехнике за Лице одговорно за праћење усклађености, односно спровођење Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања оператора дистрибутивног система (даљем тексту: Лице за усклађеност).

Лице за усклађеност, сагласно одредби члана 132. став 7. Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14 и 95/18-др. закон) дужно је, поред других законских обавеза и да припреми годишњи Извештај о спровођењу Програма усклађености и достави га Агенцији за енергетику Републике Србије, ради давања сагласности.

Сагласно наведеној законској одредби Лице за усклађеност доставило је актом број 00.002.-08.01.-217084/2-19 од 8. јула 2019. године Агенцији Годишњи извештај о спровођењу програма усклађености за 2018. годину, ради давања сагласности.

Након разматрања достављеног Годишњег извештаја о спровођењу програма усклађености за 2018. годину утврђено је да исти не испуњава услове за давање сагласности, због великог броја појединачних примедби, а које су дате у наставку, како следи:

1. У делу Извештаја под 1. „Основ за израду извештаја” треба кориговати у смислу да израда предметног извештаја је превасходно законска обавеза Лица за усклађеност и не зависи од „воље и посвећености” Лица за усклађеност;

2. У делу Извештаја 1.2. „Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања” где се наводи Сагласност Агенције на програм усклађености, треба навести и да је на наведени Програм, Савет Агенције дао условну сагласност, имајући у виду да је тачком II наведене одлуке Савета Агенције о давању сагласности, утврђена обавеза Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд да најкасније до 4. септембра 2016. године изврши усклађивање оснивачких аката Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд са одредбама закона којим се уређује правни положај јавних предузећа и других облика организовања који обављају делатност од општег интереса обавести и Агенцију за енергетику Републике Србије о оствареној независности, што имплицира и обавезу Лица за усклађеност да у својим извештајима детаљно образложи разлоге и узроке не извршавања утврђене обавезе ОДС у задатом року,

3. У делу под 1.3.1 „Независност у раду при изради извештаја” преписана је законска обавеза Лица за усклађеност. С тим у вези, уколико се иста наводи онда треба и детаљно образложити како се конкретно у пракси остварује та независност;

4. У делу извештаја под 1.4. „Прикупљање података о пословању и праћење поступања” потребно је додатно образложити и навести да ли постоји интерни акт којим је регулисана наведена достава података (чија је то обавеза); Затим навести када и колико пута у извештајном периоду Лице за усклађеност је приступало заштићеном ЕПС CODEX интернет порталу, чиме се онемогућава утицај оснивача на ОДС, тако да реч „евентуални” треба заменити у том смислу. Навести изворе података,

јер је законска обавеза Лица за усклађеност да тражи податке и од ЕПС-а и од оператора дистрибутивног система, који су дужни да му доставе тражене податке;

5. У делу извештаја под 2.2. „Подаци о оснивачу“, недостаје извештавање у погледу измене Статута ЈП ЕПС. Наиме, у „Службеном гласнику Републике Србије“ од 12. јула 2019. године објављена је сагласност Владе Републике Србије на Статут ЈП ЕПС. Како је измена Статута оснивача предуслов и за измену оснивачких аката ОДС израђених у складу са Законом, а текст Статута није објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ Агенција нема сазнања о разлозима измене Статута оснивача, односно није обавештена од стране Лица за усклађеност ни кроз овај акт а ни накнадно о разлозима измене Статута оснивача, а што је била његова законска обавеза у процесу праћења остваривања независности ОДС.

6. У делу извештаја под 3.3. „Својина на дистрибутивној електроенергетској мрежи“ у овом делу извештаја а полазећи од чињенице да су и мерна места део дистрибутивног система електричне енергије потребно је да се наведе да ОДС није завршио посао преузимања мерних места, као и образложити разлоге зашто није. Такође је потребно и утврдити и описати чињенично стање у погледу уписа права својине на непокретностима-објектима електроенергетског система из члана 409. став 1. Закона о енергетици, а што је поред осталог и услов за издавање лиценце ОДС;

7. У делу извештаја под 3.4. „Лиценца за обављање енергетске делатности“ у трећем пасусу навести конкретно на шта оператор дистрибутивног система плаћа акцизу и законски основ, а у четвртом пасусу образложити које радње и мере ОДС предузима на прибављању лиценце, имајући у виду да поступак прибављања лиценце траје више од две године (11 пута упућен позив за доставу документације) у ком се траже и докази који нису у директној зависности од оствареног степена независности: извештаји инспектора, употребне дозволе, изјаве и др;

8. У делу извештаја под 3.6. „Организациона целина за приговоре и притужбе“ потребно је навести колико има запослених у Служби за притужбе и приговоре корисника и који је број телефона, као и описати како наведена Служба функционише у пракси;

9. У делу извештаја под 3.7.3. „Одлука о ценама нестандартних услуга“ потребно је додати да је у току 2018. године била интензивна сарадња оператора дистрибутивног система са Агенцијом на изради новог ценовника нестандартних услуга (наведени ценовник донет је у јануару 2019. године али је израда трајала од друге половине 2018. године);

10. У делу извештаја под 4.2. „Уговор о пружању услуга (SLA)“ у трећем пасусу је објашњено само како се формира цена SLA услуга. Међутим, потребно је показати да је цена ових услуга и маржа на сваку област пружених услуга таква да је повољнија или у најмању руку једнака ценама добијених применом тржишних принципа ако је то случај, односно извршити анализу уговорених цена услуга из SLA;

11. У делу извештаја под 4.2.3. „Проблеми у примени Уговора о пружању услуга (SLA)“ у другом пасусу прецизирати ЕПС Дистрибуција или ЈП ЕПС: Прецизирати проблеме у реализацији, један од њих је и извршење решења о одобрењу за прикључење на систем за дистрибуцију електричне енергије (Агенција као другостепени орган има велики број жалби на донете првостепене одлуке које у великом броју буду усвојене од стране другостепеног органа. Ступањем на снагу новог Закона о општем управном поступку усвајање жалбе има и финансијске последице по ОДС из разлога што у случају усвајања жалбе странка има право на трошкове заступања, које на име састава жалбе

износе 33.000,00. На наведену околност ОДС је више пута од стране Агенције указивано.). Такође потребно је навести све што је спорно са становишта пословања ЕПС Дистрибуције, извршавања њихових законских обавеза, економских губитака, губљења угледа када посао није на време завршен, а у четвртом пасусу навести шта је предузето у циљу решавања овог проблема;

12. У делу извештаја под 4.3. „Уговор о продаји електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу” у трећем пасусу ближе навести како је одређена трансферна цена, у четвртом пасусу образложити како може да се оствари када првог у месецу нема измерених вредности енергије која је испоручена на местима испоруке, а губици се израчунавају на основу мерења преузимања у систем и испоруке из система;

13. У делу извештаја под 4.3.1. „Анекс 1 Уговора о продаји електричне енергије за надокнаду губитака и сопствену потрошњу” у првом пасусу друга реченица, указујемо да је исправно правило да енергија која из дистрибутивног система бива испоручена у преносни систем не спада у губитке и да се због тога та енергија не фактурише као енергија за надокнаду губитака у дистрибутивном систему. Губици у дистрибутивном систему се израчунавају уз уважавање испоруке у друге суседне системе - и у пренос и у суседне дистрибутивне системе. Међутим, пошто није било увида у Анекс, нејасно је да ли је Анекс требало мењати уколико је у Анексу описан и поступак како се одређују губици у дистрибутивном систему. Ову нејасноћу треба отклонити;

14. У делу извештаја под 4.4. у трећем пасусу треба јасно одредити да су услови обрачуна и наплате исти за све кориснике дистрибутивног система из разлога што предложена формулација оставља дилему да ли се предложено односи за све кориснике система или само за снабдеваче на отвореном тржишту;

15. У делу извештаја под 4.6. „Уговор о закупу” као потврду чињенице да појединачни уговори о закупу немају негативне аспекте за ЕПС Дистрибуцију потребно је образложити на основу којих анализа је утврђена наведена чињеница;

16. У делу извештаја под 5.2.1 „Раздвајање управе” у последњем пасусу навести у којој су фази ове активности;

17. У делу извештаја под 5.2.2 „Предузимање мера које омогућавају стручно поступање” у последњем пасусу треба образложити ко то треба да уради, који су предлози да се уради како би могао да изврши оцену овог захтева;

18. У делу извештаја под 5.2.5 „Располагање неопходним ресурсима за независно обављање делатности” у последњем пасусу треба навести радње које је Лице за усклађеност предузело по том нерешеном питању. Иста примедба се односи и на 5.2.6. последњи пасус;

19. У делу извештаја под 5.2.7 „Забрана међусобног субвенционисања” последњи пасус навести који су подаци били расположиви;

20. У делу извештаја под 6.1. „Спровођење мера којима се спречава дискриминаторно понашање” пасус други и трећи навести шта је Лице за усклађеност урадило по том питању и на основу чега то констатује;

21. У делу извештаја под 6.1.1. „Реаговање на притужбе и приговоре” посебно образложити жалбе на решења о прикључењу, као и навести о чему Служба за притужбе и приговоре корисника обавештава Агенцију, а у последњем пасусу прецизирати број и врсту притужби и њихову евиденцију. Према достављеним подацима ОДС у 2018. години је било 64542 захтева корисника за контролом мерних места (инфо табеле Агенције), а у Извештају се наводи број од 434 притужби на исправност мерног уређаја/уклопног сата. Образложити због чега се подаци достављени Агенцији разликују од приказаних у извештају, односно прецизирати како се 64542 захтева корисника за контролом мерних места евидентирају у апликацији;

22. У делу извештаја под 6.1.6. „Поштовање правила од стране запослених” предметну материју треба уредити одговарајућим актом са јасно прописаним односима а не да се посредно изводе закључци јер нису познати или доступни документи снабдевача, а у последњем пасусу навести колико је било таквих захтева и када;

23. У делу извештаја под 6.2.2. „Међународни аспект извештавања” у последњем пасусу треба написати име и презиме именованог лица;

24. У делу извештаја под 7.1.3 „Активности на отклањању неусаглашености оснивачког акта” у трећем пасусу потребно је детаљније описати и информисати које су то активности и кораци договорени на поменутом састанку који је одржан између ЈП ЕПС и ОДС и навести да је предметни састанак одржан 8. марта 2018. године на тему решавања уочене проблематике из Одлуке о оснивању, измене Статута ЈП ЕПС итд. и шта је на састанку договорено (по питању рокова и носиоца активности, а по предметним активностима које су разматране на састанку);

25. У делу извештаја под 7.2 „Поступак Комисије за заштиту конкуренције против ОДС” треба навести која су то интерна акта неусаглашена и којим актима су повређена конкуренција и описати колико се поступака пред Комисијом за комисију за заштиту конкуренције води (поступци КЗК против ОДС и докле се стигло са тим започетим поступцима). У последњем пасусу речи: „што фактички није тачно” избрисати из разлога што исто представља личну оцену а донета решења КЗК и њихова оцена као погрешна или неисправна је предмет рада других органа чија је надлежност да утврде ко од учесника у поступку поступа по прописима. Потребно је уписати и износе изречених казни које је изрекла КЗК и образложити како се оне одражавају на пословање ОДС;

26. У делу извештаја под 8. „Закључци извештаја за 2018. годину” навести конкретно који су то органи и учесници били у процесу унапређења пословања ОДС;

27. У делу извештаја под 8.1. „Испуњеност услова за обављање делатности оператора дистрибутивног система” треба навести да је неопходно да ОДС реши све уочене проблеме и да стекне услове за добијање лиценце за обављање енергетске делатности. Прикључни водови, мерни ормани по закону су део дистрибутивног система. ОДС је имао обавезу да их преузме, али није то урадио у складу са плановима преузимања. Такође, у поступку лиценцирања установљено је да нису сви објекти дистрибутивног система (водови и трафостанице) у власништву ОДС. Створени су законски предуслови за преузимање, али обавезе нису испуњене па треба навести из којих разлога. Потребно је навести пресек активности везаних за упис објеката дистрибутивног система на дан достављања извештаја, као и образложити шта је предузето да се убрза прикупљање документације;

28. У делу извештаја под 8.2 „Реализовање финансијских односа ОДС и Оснивача у 2018. години” после речи „2016” додати речи „године”, у пасусу 2 алинеја 2. треба навести који су то све

уочени проблеми који су обухваћени у потписаном Анексу 1. уговора, а у алинеји 3 образложити Уговор о надокнади губитака, односно због чега се губици за сопствене потребе не надокнађују путем слободне куповине на тржишту (да се купују преко берзе електричне енергије на тржишту Републике Србије). У самој формулацији текста се помиње да наведени закључени Уговор није у складу са принципима Закона о енергетици, али се не наводе радње и активности које је Лице за усклађеност предузело по том питању. Потребно је образложити због чега ОДС није решио то у свом пословању у циљу отклањања уоченог пропуста и пословања у складу са Законом о енергетици;

29. У делу извештаја под 8.6. „Сумарни преглед закључака извештаја за 2018. годину” у делу у којем се наводи спровођење програма усклађености као испуњен услов истичемо да није тачан навод да је испуњен услов којим је на Програм дата сагласност, тако да се не може ценити спровођење програма као да је у целини испуњен. Пре свега потребно је да ОДС изменом оснивачких аката оствари прописани степен независности па тек онда да донесе нови Програм у свему у складу са Законом из 2014. године на који Агенција треба да да сагласност. Тек након тога може се ценити спровођење програма на прави начин. Осим тога оцена је контрадикторна са сумарном оценом извештаја на последњој страни. У делу спровођења Програма и извештавања Агенције има пропуста (нпр. о новом Статуту ЈП ЕПС);

30. У делу извештаја под 8.7. „Сумарна оцена извештаја за 2018. годину” у задњој алинеји треба конкретно навести када ће се стећи услови, и наведена је оцена контрадикторна са оценом из дела 8.6. први поднаслов, последња алинеја.

Поред наведених појединачних примедби указује се да по налажењу Агенције текст Извештаја садржи и делове преписане из закона и других прописа, као и податке који се понављају што је у правно-техничком смислу сувишно и оптерећује текст Извештаја (део Извештаја под 1.1, 1.3, 3.8.1, 3.8.2. и 3.8.3.).

Поред горе наведеног, указује се да се на достављени Извештај не може дати сагласност и из следећих начелних разлога, и то:

Сагласно Закону о енергетици („Службени гласник РС” бр.145/14 и 95/18-други закон) лице задужено за спровођење Програма дужно је да прати спровођење Програма и усклађеност рада оператора дистрибутивног система са одредбама које уређују транспарентност рада оператора система и поверљивост података, обавести Агенцију уколико органи вертикално интегрисаног предузећа својим одлучивањем спречавају или одлажу пројекте из Плана инвестиција из члана 136. став 1. тачка 10) Закона, као и о свакој другој битној повреди везаној за спровођење Програма усклађености, као и да припреми годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености и достави га Агенцији ради давања сагласности.

Такође, Програмом је утврђено да се актом којим се одређује лице које прати спровођење овог Програма ближе утврђују задаци и у погледу надзора над спровођењем прописане обавезе независног и раздвојеног деловања „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд, као оператора дистрибутивног система а нарочито у обављању послова погона, одржавања и развоја мреже, уговарања и извршавања услуге дистрибуције, набавке електричне енергије за потребе система, планирање развоја дистрибутивног система, као и редовног обавештавања директора „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд о уоченим недостацима и постојању недозвољеног утицаја, а нарочито када утврди постојање недозвољеног утицаја Јавног предузећа „Електропривреда Србије” на независност одлучивања и пословања „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд, док је наведеном Одлуком о

именовању лица одговорног за праћење усклађености утврђена обавеза овог лица да прати спровођење законом прописане обавезе независног и раздвојеног деловања Друштва, као и недозвољеног утицаја оснивача на независност одлучивања и пословања Друштва.

Имајући у виду напред наведене обавезе Лица одговорног за праћење програма, које по својој природи подразумевају остваривање активне сарадње са Агенцијом за енергетику Републике Србије и обавештавање исте о свакој евентуално учињеној повреди и недозвољеним утицајима на независност оператора дистрибутивног система, у претходном периоду ова сарадња није била на очекиваном нивоу.

Посебно имајући у виду чињеницу да Лице за усклађеност до данас није доставило информацију о активностима Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд и његовог оснивача на усклађивању оснивачког акта оператора дистрибутивног система по овом веома важном питању. Сматрамо да је управо Лице одговорно за праћење усклађености оператора дистрибутивног система (чија суштинска надлежност је праћење независности и раздвајања оператора дистрибутивног система) било дужно да редовно извештава ову Агенцију о свим активностима како оператора система, тако и његовог оснивача, као и да преузме све што је у његовој надлежности како би се рад на усклађивању оснивачких аката оператора дистрибутивног система са одредбама Закона о енергетици окончао на задовољавајући начин.

Такође, Планом рада лица одговорног за праћење усклађености оператора дистрибутивног система за 2018. годину од 18. јануара 2018. године планиране су месечне консултације по датумима за прву половину 2018. годину које до данас нису одржане и то не само за прву половину 2018. године него и за читав период од јануара 2018. године, односно Лице за праћење усклађености није нити усмено нити писмено контактирао Савет Агенције у том смислу.

Друго веома важно питање за остваривање независности оператора дистрибутивног система је питање тзв. Уговора о пружању услуга-SLA број 08.01.-1000-327545/1-15 од 31. децембра 2015. године којим су послови одржавања, економско-финансијски и комерцијални послови, правни, општи и послови људских ресурса, брига о корисницима, односи са јавношћу и услуге подршке при планирању енергетских објеката, мреже и инвестиција, пренети на Оснивача, што је суштински супротно законским одредбама које се односе на независност оператора дистрибутивног система. И поред тога није нам познато да је у скорије време било активности Лица одговорног за праћење Програма, везано за ову неусклађеност, јер о томе од Лица одговорног за праћење Програма, Агенција нема већ више од годину дана никакав извештај.

Извештавање и непосредна сарадња Агенције и лица задуженог за програм недискриминаторног понашања неопходна је не само у циљу спровођења одредаба закона које се односе на независност оператора дистрибутивног система већ и у циљу давања сагласности Агенције на годишње извештаје о спровођењу Програма недискриминаторног понашања.

На основу свега напред изнетог донета је Одлука којом Савет није сагласан са Годишњим извештајем о спровођењу Програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања за 2018. годину, број 00.002.-08.01.-217084/1-19 од 8. јула 2019. године који је поднео Андрија Вукашиновић, лице одговорно за праћење усклађености код Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција” д.о.о. Београд